Gemeente Nieuwkoop College van Burgemeester en Wethouders

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: G. Elkhuizen		**Opgesteld door:** Nataschja Kranenburg, afdeling Directie
Besluitvormende vergadering: 3 juni 2021	**Registratienummer collegebesluit:** 21.09559	**Raadsnummer:** 2021-052
Titel / onderwerp: Vrijgave Regionale Omgevingsagenda voor wensen en bedenkingen		

Samenvatting:
In opdracht van het Algemeen Bestuur Holland Rijnland is een Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland opgesteld. De regio bevindt zich op een kruispunt om richtinggevende keuzes te maken voor de toekomst. Omdat de diversiteit aan opgaven en de urgentie groot is, maar ruimte en middelen beperkt, moeten er keuzen worden gemaakt. Vanwege de integrale samenhang, hangt de Regionale Omgevingsagenda nauw samen met andere regionale strategische documenten die momenteel in ontwikkeling zijn, zoals de Regionale Energie Strategie en Regionale Strategie Mobiliteit.

Het is de intentie dat het Algemeen bestuur van Holland Rijnland om de Regionale Omgevingsagenda vast te stellen op 30 juni 2021. De raden van de deelnemende gemeenten van Holland Rijnland worden uitgenodigd wensen- en bedenkingen in te dienen op de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland.

In de kern bespreekt de Regionale Omgevingsagenda hoe alle ruimte-vragende functies een plek kunnen krijgen of waar keuzes gemaakt moeten worden om te zorgen voor een prettig leefklimaat voor mens, plant en dier. Hierbij is integraal gekeken naar de samenhang, afhankelijkheden en gevolgen voor alle thema's zoals wonen, werken, bereikbaarheid, natuur en landschap, energie en klimaat. De subregionale agenda's vormen belangrijke bouwstenen voor het regionale perspectief. Hierbij is steeds gekeken naar wat echt regionaal opgepakt zou moeten worden.

De strategische agenda Rijn- en Veenstreek 'De groene poort naar de Randstad' is als bouwsteen gebruikt voor de Regionale Omgevingsagenda. In de bestuurlijke gesprekken heeft de Rijn- en Veenstreek steeds de belangen en uitgangspunten van de subregio benadrukt. De belangrijkste uitgangspunten voor Nieuwkoop, en breed de Rijn- en Veenstreek, zijn daardoor verwerkt en/of staan benoemd in de Regionale Omgevingsagenda.

Voorgesteld besluit:
De Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland is vrijgegeven aan de raden voor het indienen van wensen en bedenkingen. Vanuit het bestuurlijk overleg zijn de belangrijke punten voor Nieuwkoop meegenomen in de Regionale Omgevingsagenda. Het college van burgemeester & wethouders stelt daarom de raad conform het raadsvoorstel voor om het volgende te besluiten:

1. Kennis te nemen van de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland;
2. geen wensen- en bedenkingen in te dienen en
3. in te stemmen met de concept reactie aan Holland Rijnland

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Govard Slooters
secretaris

Robbert-Jan van Duijn
burgemeester

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding
In opdracht van het Algemeen Bestuur Holland Rijnland is een Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland opgesteld. De regio bevindt zich op een kruispunt om richtinggevende keuzes te maken voor de toekomst. Omdat de diversiteit aan opgaven en de urgentie groot is, maar ruimte en middelen beperkt, moeten er keuzen worden gemaakt. Vanwege de integrale samenhang, hangt de Regionale Omgevingsagenda nauw samen met andere regionale strategische documenten die momenteel in ontwikkeling zijn, zoals de Regionale Energie Strategie en Regionale Strategie Mobiliteit.

In de kern bespreekt de Regionale Omgevingsagenda hoe alle ruimte-vragende functies een plek kunnen krijgen of waar keuzes gemaakt moeten worden om te zorgen voor een prettig leefklimaat voor mens, plant en dier. Hierbij is integraal gekeken naar de samenhang, afhankelijkheden en gevolgen voor alle thema's zoals wonen, werken, bereikbaarheid, natuur en landschap, energie en klimaat. De subregionale agenda's vormen belangrijke bouwstenen voor het regionale perspectief. Hierbij is steeds gekeken naar wat echt regionaal opgepakt zou moeten worden.

U krijgt de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te dienen, die het Algemeen Bestuur mee kan nemen in de besluitvorming (beoogd 30 juni 2021). Het indienen van wensen- en bedenkingen is mogelijk tot 3 juni 2021.

<u>Waarom een Regionale Omgevingsagenda</u>
Vanuit de stedelijke gebieden in en om de regio is enorme druk op de ruimte van Holland Rijnland. Omdat de diversiteit aan opgaven groot is en beschikbare middelen niet oneindig zijn, moeten er keuzes gemaakt worden hoe de ruimte in Holland Rijnland wordt ingezet en welke stappen we naar de toekomst willen zetten. . De regionale Omgevingsagenda geeft antwoord op deze vragen en richting aan de keuzes. Zo kunnen we met plezier blijven wonen in onze mooie regio, en ook werk vinden, alle gebieden kunnen bereiken, genieten van de diverse landschappen, de stroom-voorzieningen met duurzame bronnen op peil houden en rekening houden met klimaatverandering.

De agenda moet ook helder maken welke vragen voor samenwerking of ondersteuning er zijn naar andere overheden, zoals de naastgelegen (metropool)regio's, provincies en het Rijk. Hierbij is in de agenda steeds gekeken naar wat echt regionaal, op schaal van Holland Rijnland, opgepakt moet worden. Opgaven die beter subregionaal of lokaal niveau opgepakt kunnen worden, worden uitgewerkt in subregionale en lokale agenda's.

<u>Hoofdlijnen Regionale Omgevingsagenda</u>
Tot 2030 worden de bestaande afspraken uitgevoerd op het gebied van woningbouw, mobiliteit en economie. Voor de langere termijn (vanaf 2030) gaat de agenda uit van de volgende strategische lijnen:

As Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn
Door deze as verder te verstedelijken ontstaat een sterk cluster, een motorblok welke is "opgehangen" aan de nationale noord-zuid en oost-west structuren in de Randstad.

Vitale en veelkleurige kernen
Door de verstedelijking langs de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn blijft de landelijke kwaliteit in de rest van het gebied zoveel mogelijk behouden. Aanvullend op de verstedelijkings-as kunnen kernen zich kleinschalig blijven ontwikkelen, passend bij het eigen karakter. Zo blijven alle kernen vitaal.

Groen en blauw dichtbij huis
Natuur, groen en water dienen een plek dichtbij huis te krijgen, ook gezien de klimaatopgaven. Bereikbaarheid van groene gebieden, zowel klein als groot, is nodig en bevorderd de gezondheid van de inwoners.

Landschapsstrategie
Voor het landschap wil Holland Rijnland maatwerk bieden, door een landschapsstrategie uit te gaan werken. Delen van het landschap zijn beschermd, functioneren prima, en zijn uniek in zijn soort. Het landschap kent echter ook veel transitie opgaven. Een strategie helpt in het maken van keuzen.

<u>Agenda Rijn- en Veenstreek als belangrijke bouwsteen</u>
Samen met Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem heeft Nieuwkoop gewerkt aan een subregionale strategische agenda Rijn- en Veenstreek: 'De groene poort naar de Randstad'. Deze agenda geeft inzicht in de strategische lijn voor de subregio en vormt daarmee ons aanbod aan samenwerkingspartners. In het aanbod staat de kracht van het open landschap centraal. Om het landschap open te kunnen houden, worden stedelijke ontwikkelingen geconcentreerd rondom op te waarderen knooppunten. De strategie is daarmee tweeledig:

1. Versterken van het Groene Hart door middel van "landschapsplannen". Daarmee worden kansen op het gebied van wonen en werken met (nieuwe) natuur en water gecombineerd.
2. Doorontwikkelen van de stad Alphen aan den Rijn tot volwaardig knooppunt. Hier sluiten verschillende (OV-) vervoersvormen goed op elkaar aan, door verdere verdichting ontstaat hier een dynamisch gebied en kan het landschap open blijven.

In de uitwerking van deze strategie zetten we in op een aantal inhoudelijke hoofdlijnen:
1. Doorontwikkelen van de stad Alphen tot volwaardig knooppunt en complete centrumstad in het Groene Hart
2. Bouw in én langs de randen van kernen om de vitaliteit van de kernen te behouden en versterken
3. Bouw natuur-inclusief
4. Inzet op behoud open landschap en in samenwerking met betrokken partijen zoeken naar alternatieve vormen van landbouwgebruik.
5. Inzet op circulaire economie en stimuleren toerisme en recreatie
6. Inzet op energiebesparing, uitbreiden van zon-op-dak, windenergie en zonneweides langs hoofdinfra en mogelijk bij bedrijventerreinen. Daarbij worden nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van energietransitie als geo- en aquathermie en warmtenet nauwlettend gevolgd.

De inhoudelijke hoofdlijnen van deze subregionale strategie zijn in de Regionale Omgevingsagenda met name terug te vinden onder 'Verdere verstedelijking langs de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn' (pagina 34/35) en 'Veelkleurige en Vitale kernen' (pagina 36/37). Aanvullend wordt in de Regionale Omgevingsagenda het belang van het landschap benadrukt als ook het belang van een sterk MKB, de Greenports, recreatie en toerisme en goede en duurzame ontsluiting van het gebied.

<u>Wat is belangrijk voor Nieuwkoop</u>
In de bestuurlijke gesprekken heeft de Rijn- en Veenstreek steeds de belangen en uitgangspunten van de subregio benadrukt. Een groot aantal van deze voor ons belangrijke thema's hebben daardoor een plek gekregen in de Regionale Omgevingsagenda. Voor Nieuwkoop betekent dit concreet:

- dat we tot 2030 de bestaande woningbouwafspraken kunnen uitvoeren (is ca 1900 woningen conform de planlijst 2020)
- dat we ook na 2030 beperkt woningen kunnen blijven bouwen, verdeeld over de kernen, primair voor de eigen inwoners.

- Woningbouw ook direct langs randen van dorpen in combinatie met landschapsplannen
- We inzetten op circulaire economie, een sterk MKB en innovatie van land- en tuinbouw in samenwerking met onder andere de Greenports en agrariërs.
- We stimuleren (water)recreatie en toerisme, passend bij de natuurlijke waarden van onze gemeente
- We inzetten op verdere natuurontwikkeling, verbetering van biodiversiteit en klimaatadaptatie
- We inzetten op een betere ontsluiting van ons gebied, door de N231 robuuster te maken voor meerdere modaliteiten. Hierbij wordt een snelle verbinding gelegd tussen station Alphen aan den Rijn en tramhalte Uithoorn via Nieuwkoop.
- We inzetten op duurzame mobiliteit: we ontmoedigen autoverkeer door stimuleren van fietsen en gebruik van (duurzaam) hoogwaardig OV.
- We inzetten op goede (OV)-ontsluiting tussen de kernen onderling
- We zetten maximaal in op energiebesparing. Opwek van energie doen we door stimuleren zon-op-dak en op aanvraag locaties beschikbaar te stellen voor zonnevelden (op vooraf aangewezen locaties conform RES 1.0). We zoeken vooral naar alternatieve en innovatieve ontwikkelingen zoals warmtenetten.

Beoogd (maatschappelijk) effect
Momenteel zijn er diverse activiteiten en planvorming vanuit de hogere en andere overheden, zoals:
- het opstellen van de NOVI agenda voor het Groene Hart
- nadere afspraken gemaakt n.a.v. de Landsdelige Omgevingsagenda Zuid West (voor Zuid-Holland en Zeeland),
- er worden middelen vrijgemaakt vanuit het nationale Groeifonds voor o.a. infrastructuur
- de Groeiagenda voor Zuid-Holland gaat haar (economische) uitwerkingen kennen.

Om ervoor te zorgen dat we hier als regio maximaal invloed op kunnen uitoefenen, is het nodig dat de regio haar eigen verhaal en aanbod heeft. Zo zorgen we voor grip op ons gebied, in plaats van dat andere overheden hier besluiten over nemen.

Richting een uitvoeringsprogramma
Na vaststelling van de Regionale Omgevingsagenda wil Holland Rijnland een uitvoeringsprogramma uitwerken met uitvoeringslijnen, geïntegreerd met de RES 1.0 en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM). Deze uitvoeringslijnen zijn nodig na de uitvoering van de lopende afspraken en plannen (tot 2030). Dit betreft lijnen voor het uitwerken van de ontwikkelmogelijkheden van:
- de as Katwijk-Leiden-Alphen aan den Rijn,
- een Landschapsstrategie om de diverse landschappen te versterken,
- het gefaseerd kunnen ontwikkelen van Alphen aan den Rijn tot complete stad en als knoop van (toekomstige) infrastructuur, waar Nieuwkoop en Kaag en Braassem van gaan profiteren.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis
- Vaststelling strategische agenda 2019 – 2023 door het AB, 30 oktober 2019
- Besluit door AB om de agenda uit te werken, november 2019
- Besluit tot uitwerking subregionale agenda Rijn- en Veenstreek als bouwsteen voor de regionale omgevingsagenda, PHO 1 april 2020
- Tussenproducten zijn gedurende het proces (door)ontwikkeld en besproken tijdens PHO's Ruimte en Leefomgeving (september 2020 – 14 april 2021)
- Tussenproducten zijn gedurende het proces gepresenteerd en voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en raden tijdens digitale bijeenkomsten (vergaderingen en webinars) (oktober 2020 – 7 april 2021)

De Regionale Omgevingsagenda sluit aan bij de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van september 2020.

Participatie / betrokken partijen / personen
Dit document is opgesteld in Holland Rijnland-verband met de verantwoordelijke portefeuillehouders inclusief het Hoogheemraadschap van Rijnland. Gedurende het proces zijn de raden van de deelnemende gemeenten regelmatig geïnformeerd tijdens (sub)regionale bijeenkomsten waaronder webinars.

Overige betrokken partijen:
- de eerste verkenningen voor het gebied zijn gemaakt met behulp van het Dashboard Verstedelijking en landschap, ontwikkelt door Bzk.
- Liander
- de provincie Zuid-Holland is informatief betrokken bij dit proces

Duurzaamheidsaspecten
De Regionale Omgevingsagenda kent een nauwe samenhang met de Regionale Energiestrategie en Regionale Strategie Mobiliteit. Hiermee is aandacht voor energiebesparing, opwek duurzame energie en duurzame mobiliteit geborgd. Aanvullend wordt in de Regionale Omgevingsagenda nadrukkelijk aandacht besteed aan klimaatadaptie en waterberging en aanleg van groen/nieuwe natuur met aandacht voor verbeteren biodiversiteit.

Gezondheid
In de Regionale Omgevingsagenda is nadrukkelijk aandacht voor gezondheid. Er wordt maximaal in gezet op bewegen door het aanleggen van doorfietsroutes en terugdringen autoverkeer. Ook wordt ingezet op bereikbaar groen, zowel binnenstedelijk als in combinatie met het omliggende landschap, om inwoners te stimuleren een dagelijks ommetje te maken. Recreatiegebieden worden beter ontsloten en met elkaar verbonden. Zo kunnen inwoners makkelijker en beter ontspannen.

Varianten met argumenten voor en tegen
<u>argumenten voor</u>
De strategische agenda Rijn- en Veenstreek ‘De groene poort naar de Randstad’ is als bouwsteen gebruikt voor de Regionale omgevingsagenda en de belangrijkste uitgangspunten zijn verwerkt en/of staan benoemd. Zo is de dubbele doelstelling voor verstedelijking en doorontwikkeling van het landschap integraal overgenomen. In de Regionale Omgevingsagenda is volop ruimte voor de kernen om te blijven ontwikkelen en (beperkt) te groeien. Een combinatie van woningen bijbouwen voor eigen behoefte, voor een evenwichtige bevolkingssamenstelling en beperkt landschappelijk verstedelijken langs de randen van de kernen blijft mogelijk, ook in combinatie met de doorontwikkeling van Alphen aan den Rijn.

De agenda beschrijft de lijnen en thema’s die het beste uitgewerkt kunnen worden op schaal van Holland Rijnland. Subregionale thema’s en lokale thema’s staan benoemd in de subregionale agenda Rijn- en Veenstreek en omgevingsvisie Nieuwkoop. De documenten hangen met elkaar samen, ieder op het eigen schaalniveau.

Het is een strategisch document in de lijn van de omgevingswet. Het is een adaptief document dat door voortschrijdend inzicht en/of toekomstige ontwikkelingen kan worden bijgesteld.

<u>Argumenten tegen</u>
Er zijn geen argumenten tegen de Regionale Omgevingsagenda. Vanuit de bestuurlijke overleggen is de input vanuit Nieuwkoop (en breed Rijn- en Veenstreek), gezien vanuit het regionale perspectief, opgenomen in de omgevingsagenda opgenomen. De colleges van de Rijn- en Veenstreek hebben geen wensen- en bedenkingen.

Voorgesteld besluit
De raad wordt in de gelegenheid gesteld om wensen- en bedenkingen in te dienen. Vanuit het college van burgemeester & wethouders zijn geen wensen- en bedenkingen, en daarom stelt het college de raad voor het volgende te besluiten:

- Kennis te nemen van de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland;
- geen wensen- en bedenkingen in te dienen en
- in te stemmen met de concept reactie aan Holland Rijnland

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen
In de Regionale omgevingsagenda wordt uitgegaan van een aantal zaken. Bestaande verstedelijkingsafspraken worden gerespecteerd, voor de middellange en lange termijn worden aanvullend daarop naar oplossingen in de regio gezocht. Dat betekent dat alle vastgestelde en harde plannen voor nieuwbouw of andersoortige afspraken meenemen als gegeven en dat die niet ter discussie staan. Qua ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio sluit de agenda aan op landelijk en provinciaal beleid zoals NOVI Groene Hart, bijdragen aan de Groeiagenda Zuid Holland en het uitvoeren van afspraken die zijn gemaakt op het gebied van woningbouw, mobiliteit en economie.

Financiële en juridische gevolgen
De Regionale Omgevingsagenda is opgesteld in opdracht van het Algemeen Bestuur Holland Rijnland. Kosten die zijn gemaakt in het opstellen van de documenten en te maken kosten voor uitwerking vallen binnen de begroting van Holland Rijnland.

<u>Regionale Omgevingsagenda</u>
Er is gekozen voor de status van een Regionale Omgevingsagenda. Een zelfbindend document onder de Omgevingswet, opgebouwd door de dertien gemeenten samen. In deze omgevingsagenda worden de regionale opgaven en keuzes uiteengezet. Dat wil zeggen: die opgaves waar de regio aan zet is en waar de regio het optimale schaalniveau is. Locaties of thema's waar meerdere opgaven, belangen en schaalniveaus bij elkaar komen. Vanuit deze agenda kunnen noodzakelijke en urgente activiteiten in regionale omgevingsprogramma's worden geborgd en relaties worden gelegd met het Nationale en Provinciale Omgevingsbeleid. .

Bijlagen
Oplegnotitie Holland Rijnland
Regionale Omgevingsagenda
Concept brief aan Holland Rijnland

Advies meningsvormende raad I 20 mei 2021
De raad heeft voldoende informatie om een besluit te nemen. Het wordt een hamerstuk in de volgende besluitvormende raadsvergadering.